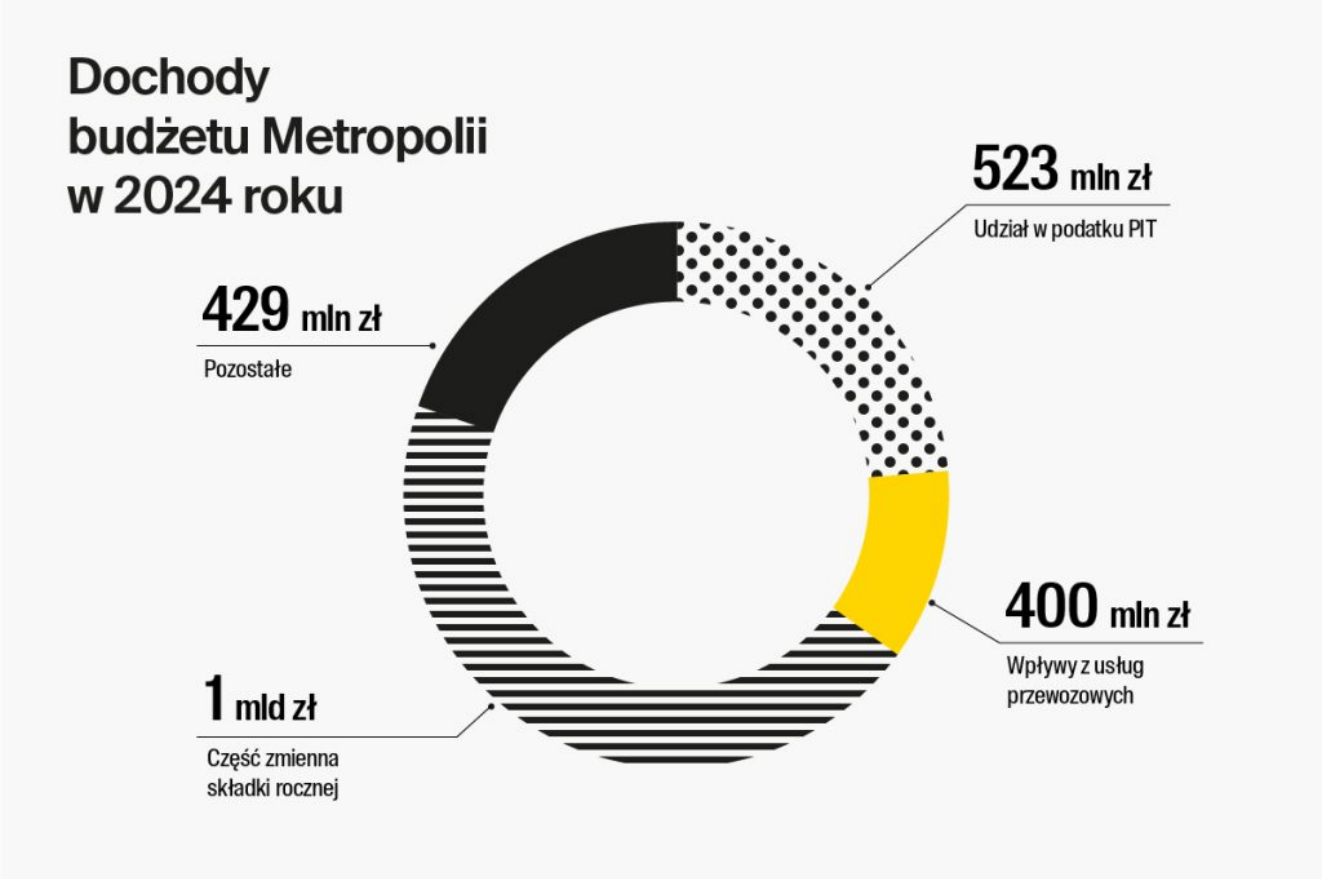
Metropolia GZM z budżetem na przyszły rok

W 2024 roku wydatki Metropolii mają wynieść ok. 2,3 mld zł. Najwięcej środków – ok. 1,85 mld zł zostanie przeznaczone na organizację transportu zbiorowego.

Budżet na 2024 rok został przyjęty przez Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Dochody w budżecie Metropolii GZM zaplanowano na poziomie 2,2 mld zł. Podstawowym elementem w tej strukturze jest ustawowy dochód własny, w którym największą część stanowi udział w podatku dochodowym od osób fizycznych zamieszkujących obszar GZM, który obecnie wynosi 5,75 proc. Według prognoz do budżetu Metropolii ma z tego tytułu wpłynąć ok. 523 mln zł.

Po stronie dochodów w budżecie Metropolii uwzględniona jest również wysokość składki zmiennej, czyli środków wpłacanych przez gminy na realizację zadań związanych z obsługą komunikacji miejskiej. Wpływy z tego tytułu mają wynieść ok. 1 mld zł. Powiększą je również szacowane wpływy z tytułu świadczenia usług przewozowych, w tym m.in. ze sprzedaży biletów, które prognozowane są na poziomie ok. 248 mln zł.

Najwięcej Metropolia wyda na transport

Planowane wydatki z budżetu mają wynieść ok. 2,3 mld zł.

Największą pozycją w wydatkach Metropolii są koszty związane z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej. W przyszłym roku wyniosą ok. 1,85 mld zł. W budżecie na ten cel na wydatki bieżące ma zostać przeznaczone ok. 1,73 mld zł a na majątkowe ok. 117 mln zł.

Wydatki bieżące są przede wszystkim związane z organizacją komunikacji pasażerskiej. To m.in. na przewozy autobusowe, tramwajowe i trolejbusowe oraz linie metropolitalne. Pieniądze z budżetu będą przeznaczone także na utrzymanie infrastruktury przystankowej, obsługę i rozwój systemów obsługujących komunikację pasażerską a także integrację pasażerską oraz system taryfowo biletowy.

Wśród wydatków inwestycyjnych należy wymienić m.in. zakup autobusów z napędem elektrycznym oraz wodorowym, wdrożenie i unowocześnienie systemów informatycznych wspierających system transportu. Należą do nich m.in. system Transport GZM oraz SDIP, czyli System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej.

Dodatkowo zaplanowano środki na pomoc finansową dla Województwa Śląskiego na realizację kolejowych przewozów pasażerskich w Metropolii.

Organizacja komunikacji miejskiej

Pojazdy pod szyldem ZTM kursują w 57 gminach – 41 metropolitalnych oraz 16 spoza jej obszaru. Wydatki zostaną przeznaczone na przewozy autobusowe, tramwajowe i trolejbusowe. Pieniądze zostaną też przeznaczone na organizację linii metropolitalnych i przewozów do Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach.

Wydatki na transport publiczny obejmą również ponad 23 mln zł, które Metropolia przekaże Województwu Śląskiemu na dofinansowanie ponad 80 kursów pociągów na swoim obszarze, m.in. w relacji Bytom-Gliwice, Katowice-Gliwice, Gliwice - Dąbrowa Górnicza Ząbkowice czy Tychy Lodowisko-Katowice.

Kolej Plus i wkład własny

W przyszłorocznym budżecie zaplanowano także niemal 9,5 mln zł na sfinansowanie części wkładu własnego dla inwestycji kolejowych, zgłoszonych w ramach rządowego Programu Kolej+. Z sześciu projektów z udziałem Metropolii zakwalifikowanych do realizacji, w czterech podpisano umowy z Wykonawcami dokumentacji projektowej. W dwóch pozostałych trwają procedury przetargowe.

Przypomnijmy, że Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia jest

partnerem we wszystkich tych projektach oraz zapewniła tym samorządom łącznie 317 mln zł jako sfinansowanie wkładu własnego do realizowanych inwestycji.

Zeroemisyjny tabor

W przyszłorocznym budżecie zarezerwowano środki na realizację projektów związanych z elektromobilnością w komunikacji miejskiej, mowa o zakupie taboru zeroemisyjnego wraz z infrastrukturą ładowania. Pieniądze na ten cel Metropolia pozyskała z programu Zielony Transport Publiczny, realizowanego przez NFOŚiGW. Dzięki ich realizacji na drogi Metropolii do 2025 roku może wyjechać 77 autobusów elektrycznych oraz 8 wodorowych.

Pierwszy projekt Metropolii – „Zielony Transport GZM – edycja 1" zakłada zakup 35 autobusów elektrycznych oraz infrastruktury do ładowania. W pierwszym półroczu 2024 Metropolia zamierza ogłosić przetarg na zakup taboru oraz infrastruktury ładowania.

W ramach drugiego projektu „Zielony Transport GZM – edycja 2" Metropolia zamierza zakupić 20 autobusów elektrycznych oraz ładowarki. Wniosek ten został pozytywne oceniony przez NFOŚiGW i teraz Metropolia oczekuje na zawarcie umowy o dofinansowanie.

Od września 2021 Metropolia równolegle realizuje trzeci projekt – „Hydrogen GZM" Pierwotnie zakładał on zakup 20 autobusów wodorowych. Kilka miesięcy temu Metropolia unieważniła przetarg na zakup tego typu paliwa, ze względu na znaczny wzrost cen.

Aktualnie GZM wnioskuje do NFOŚiGW o zmianę zakresu przedsięwzięcia. Zaktualizowany projekt zakłada zakup 8 autobusów napędzanych wodorem oraz 22 autobusów elektrycznych wraz z infrastrukturą ładowania. Ogłoszenie postępowania

przetargowego dla projektu Hydrogen GZM planowane jest w pierwszym kwartale 2024 roku.

Pod znakiem inwestycji w velostrady

W 2024 roku planowane jest udzielenie pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na kolejne etapy realizacji Metropolitalnej Sieci Tras Rowerowych. Mają być kontynuowane kolejne wykupy nieruchomości pod velostrady, ukończone mają zostać zlecone przez Sosnowiec i Tychy programy funkcjonalno-użytkowe. Dotacje mają być udzielane też w związku z planami ogłaszania przez gminy przetargów na dokumentacje projektowe. GZM ma również sfinansować budowę 4,4 km velostrady nr 6 pomiędzy dzielnicami Brynów i Giszowiec w Katowicach. Ten ostatni wydatek będzie najwyższy w zakresie metropolitalnych dróg rowerowych. Wg szacunków koszt zamówienia może wynieść ok. 18 mln zł.

Jeżeli chodzi o zadania programu Metropolitalnej Sieci Tras Rowerowych realizowane bezpośrednio na zamówienie GZM ukończone zostaną prace nad przygotowaniem dwóch koncepcji technicznych – Velostrady nr 1 w Katowicach oraz Velostrady nr 6 od katowickiego Giszowca do Mysłowic. Kolejnym krokiem będzie opracowanie dokumentacji projektowych dla tych odcinków. Metropolia pomoże również miastom w procesie wykupu nieruchomości oraz zamówi kolejne koncepcje techniczne – na odcinkach, na których nie realizowano jeszcze żadnej dokumentacji.

Metrorower

W przyszłym roku planowane jest uruchomienie systemu wypożyczalni rowerów „Metrorower”, który obejmie 31 gmin w Metropolii. Na wiosnę 2024 roku planowane jest uruchomienie pierwszych 1260 rowerów w miastach, w których do tej pory

działają podobne systemy. W kolejnej II fazie, która ma być zrealizowana w przyszłym roku, liczba rowerów wzrośnie do niemal 4800. Docelowo liczba ta wzrośnie do 7 tysięcy.

Łącznie w budżecie Metropolii na realizację projektu w 2024 roku zarezerwowano blisko 11,3 mln złotych.

Metropolia na rzecz ograniczania niskiej emisji

W budżecie zarezerwowano środki na realizację działań związanych z ograniczaniem niskiej emisji. Metropolia realizuje dwa programy w tym zakresie. Pierwszy o nazwie „ELENA" jest związany z przygotowaniem wraz z 15 gminami dokumentacji pod inwestycje związane z poprawą efektywności energetycznej 148 budynków komunalnych wielorodzinnych.

Drugi program to STOP SMOG. Dzięki współpracy z 11 gminami, tj. Będzinem, Bieruniem, Bobrownikami, Bytomiem, Dąbrową Górniczą, Gierałtowicami, Katowicami, Mysłowicami, Sośnicowicami, Tychami i Zabrzem, wymiana źródeł ciepła oraz termomodernizacja obejmie 210 prywatnych domów jednorodzinnych, które należą do osób, których nie stać na takie inwestycje.

Fundusz Odporności

W budżecie na 2024 r. zarezerwowano niecałe 270 mln zł na wsparcie projektów inwestycyjnych realizowanych przez gminy członkowskie GZM w ramach Funduszu Odporności. Ma on na celu finansowe wsparcie dla projektów gmin o charakterze metropolitalnym.

Deficyt

W budżecie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na 2024 rok zaplanowano deficyt budżetowy w wysokości ok. 160 mln zł. Jest to różnica pomiędzy planowanymi dochodami oraz wydatkami. Deficyt ten planuje się sfinansować w pełnej wysokości z przychodów zaplanowanych jako środki pochodzące z nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych.

Zgromadzenie przyjęło także Wieloletnią Prognozę Finansową na lata 2024-2035. Jej podstawowym założeniem jest realne ujęcie strony dochodów, jak i wydatków Metropolii we wszystkich latach objętych prognozą. Zawiera ona 71 zadań na łączną kwotę ok. 26 mld zł.

Przydatne linki:

Uchwały sesji Zgromadzenia

Foto: GZM

Metropolia obejmuje pierwsze akcje Tramwajów Śląskich

Sosnowiec i Dąbrowa Górnicza podpisały dziś z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią umowę dotyczącą nieodpłatnego przekazania akcji Tramwajów Śląskich.

Obecnie spółka Tramwaje Śląskie należy do 12 miast wchodzących w skład GZM. W strukturze udziałów Sosnowiec jest właścicielem 11,55% akcji, Dąbrowa Górnicza – 3,80%. Najwięcej akcji mają Katowice – 47,05%. Pozostałymi udziałowcami są Bytom, Chorzów, Czeladź, Gliwice, Mysłowice, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice oraz Zabrze.

Przejęcie przez Metropolię pierwszych udziałów Tramwajów Śląskich poprzedziła uchwała Zgromadzenia GZM z 13 września 2023 roku, wyrażająca zgodę na przystąpienie Metropolii do spółki Tramwaje Śląskie. Ma to się odbyć poprzez przekazanie udziałów gmin.

– *Podpisując pierwsze umowy rozpoczynamy proces przejęcia od gmin udziałów Tramwajów Śląskich*– mówi Kazimierz Karolczak, przewodniczący zarządu GZM.

– *To przykład, że wspólnie potrafimy wypracować rozwiązania, które są kluczowe dla poprawy jakości życia w skali Metropolii. Dzięki osiągnięciu porozumienia w sprawie przekazania udziałów, Metropolia będzie mogła skuteczniej rozwijać i integrować sieć transportu oraz bezpośrednio współfinansować inwestycje w spółce* – tłumaczy Karolczak.

Na mocy podpisanych dzisiaj umów Sosnowiec przekazał nieodpłatnie 1 730 999 akcji, Dąbrowa Górnicza – 570 000. Każda akcja ma wartość nominalną 10 zł.

– *Najważniejszym zadaniem Metropolii jest transport publiczny* – twierdzi Arkadiusz Chęciński, prezydent Sosnowca.

– *Jeśli chcemy, by został scalonym to zwyczajnie musimy dać na to szanse Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Stąd obecność GZM w spółkach autobusowych. Teraz ten sam krok należy wykonać w tramwajach. Przekazanie akcji Metropolii pozwoli na lepszą integrację całego systemu transportowego* – dodaje Chęciński.

Podstawą przystąpienia Metropolii do spółki Tramwaje Śląskie jest ustawa o związku metropolitalnym. Umożliwia ona gminom członkowskim przekazywanie akcji spółek realizujących zadania należących do kompetencji GZM.

Budżet Metropolii na 2023 rok przyjęty. Wiemy, na co pójdą wydatki

W 2023 roku wydatki Metropolii mają wynieść ok. 2,1 mld zł. Planowane dochody określono na poziomie 1,76 mld zł. Najwięcej pieniędzy – ok. 1,8 mld zł zostanie przeznaczone na organizację transportu zbiorowego. Budżet na przyszły rok został przyjęty przez Zgromadzenie Górnośląsko- Zagłębiowskiej Metropolii.

Dochody Metropolii wyniosą 1,76 mld zł

W 2023 roku dochody w budżecie Metropolii GZM zaplanowano na poziomie 1,76 mld zł.

Podstawowym elementem w tej strukturze jest ustawowy dochód własny, w którym największą część stanowi udział w podatku dochodowym od osób fizycznych zamieszkujących obszar GZM, który obecnie wynosi 5,75%. Łącznie w ramach ustawowych dochodów własnych, wraz ze stałą składką wpłaconą przez gminy, dochody w 2023 roku wyniosą ponad 390 mln zł.

Po stronie dochodów w budżecie Metropolii uwzględniona jest również wysokość składki zmiennej, czyli pieniędzy wpłacanych przez gminy na realizację zadań związanych z obsługą komunikacji miejskiej. Wpływy z tego tytułu wyniosą ok. 710 mln zł. Powiększą je również szacowane wpływy z tytułu świadczenia usług przewozowych, w tym m.in. ze sprzedaży biletów, które prognozowane są na poziomie ok. 286 mln zł.

Najwięcej Metropolia wyda na transport

Planowane wydatki z budżetu mają wynieść ok. 2,1 mld zł.

Znaczący wpływ na budżet Metropolii, w szczególności na jej wydatki w 2023 roku, ma konflikt zbrojny na terytorium Ukrainy.

Odbija się on negatywnie na rynku i ma wpływ na wysokie ceny surowców, a co za tym idzie- paliw oraz różnych towarów i usług. Przyczynia się do wzrostu zaangażowania finansowego Metropolii w transporcie zbiorowym.

Największą pozycją w wydatkach Metropolii są koszty w związane z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej. W przyszłym roku wyniosą ok. 1,8 mld zł. W budżecie na ten cel na wydatki bieżące ma zostać przeznaczone ok. 1,6 mld zł a majątkowe ponad 200 mln zł.

Wydatki bieżące są przede wszystkim związane z organizacją komunikacji pasażerskiej. To m.in. na przewozy autobusowe, tramwajowe i trolejbusowe oraz linie metropolitalne. Pieniądze z budżetu będą przeznaczone także na utrzymanie infrastruktury przystankowej, obsługę i rozwój systemów obsługujących komunikację pasażerską a także integrację pasażerską oraz system taryfowo biletowy.

Dodatkowo zaplanowano środki na pomoc finansową dla Województwa Śląskiego na realizację kolejowych przewozów pasażerskich w Metropolii.

Wydatki majątkowe mają wynieść ponad 200 mln zł. Dotyczą one m.in. zakupu autobusów wodorowych w ramach projektu HYDROGEN GZM, unowocześnienia i rozwoju systemów informatycznych w transporcie – w szczególności ŚKUP oraz Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej. To także pieniądze na zakup

oprogramowania oraz urządzeń do automatycznego zliczania pasażerów. Zarezerwowano także pieniądze na zakup atobusów elektrycznych i budowę infrastruktury ładowania w ramach projektu „Jedziemy na prąd – zakup autobusów elektrycznych i budowa infrastruktury ładowania na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii”.

– Organizacja komunikacji miejskiej

Przypomnijmy, Metropolia organizuje transport w 55 gminach – 40 metropolitalnych oraz 15 z nią sąsiadujących. Wydatki zostaną przeznaczone na przewozy autobusowe, tramwajowe i trolejbusowe. Pieniądze zostaną też wydatkowane na organizację linii metropolitalnych i przewozów do Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach.

Wydatki na transport publiczny obejmą również ponad 21 mln zł, które Metropolia przekaże Kolejom Śląskim na dofinansowanie ponad 70 dodatkowych kursów pociągów na swoim obszarze, m.in. w relacji Bytom-Gliwice, Katowice-Gliwice, czy Tychy Lodowisko-Katowice.

– Kolej Plus i wkład własny

W budżecie zaplanowano także 3 mln zł, czyli pierwszą transzę, z której sfinansowane zostaną wkłady własne dla inwestycji kolejowych, zgłoszonych w ramach rządowego programu Kolej Plus.

Przypomnijmy, że na początku grudnia b.r. przedstawiciele sześciu samorządów podpisali ze spółką PKP PLK umowy na realizację projektów dofinansowanych w ramach rządowego programu Kolej Plus. Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia jest partnerem we wszystkich tych projektach oraz zapewniła tym samorządom 317 mln zł jako sfinansowanie wkładu własnego do realizowanych inwestycji.

– Modernizacja systemu ŚKUP

Metropolia pracuje nad uruchomieniem zmodernizowanej wersji systemu ŚKUP, czyli systemu płatności online za bilety komunikacji miejskiej. Celem tych prac jest wyeliminowanie największych wad systemu, wynikających ze starzejącej się technologii.

Wśród wydatków związanych z informatyzacją systemu transportu wymienić można m.in. utrzymanie i rozwój Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej, solarnych automatów biletowych, wdrożenie systemu automatycznego zliczania pasażerów.

– Zakup autobusów wodorowych

W przyszłorocznym budżecie zarezerwowano środki na zakup autobusów napędzanych wodorem. Do końca tego roku ma być ogłoszony przetarg, a jego rozstrzygnięcie zaplanowano na I kwartał 2023 roku. Zakłada on zakup 20 autobusów z opcją na dodatkowe 10. Mają one trafić do Metropolii do drugiej połowy 2024 roku.

Koszt realizacji inwestycji wynosi 110,7 mln zł. W tej kwocie 81 mln zł stanowi dotacja z NFOŚiGW

Przypomnijmy, Metropolia realizuje projekt „Hydrogen GZM”. To pierwszy, pilotażowy etap upowszechniana wodoru jako paliwa dla komunikacji miejskiej i zarazem element wdrażania strategii bezemisyjnego transportu publicznego na terenie GZM.

– Rower Metropolitalny

Wśród inwestycji związanych z rozwojem systemu zrównoważonej mobilności miejskiej w 2023 roku, uwzględnione zostały wydatki związane z pierwszym etapem uruchomienia Roweru Metropolitalnego na poziomie 35,7 mln zł. Wykonawcy, dotychczas biorący udział w procedurze, zostaną jeszcze

w grudniu 2022 r. zaproszeni do składania ofert.

System Roweru Metropolitalnego będzie się składać z ponad 1000 stacji oraz ok. 8000 rowerów IV generacji tzw. smart bike. Przewiduje się, iż w 2023 r., w ramach realizacji I etapu projektu, do dyspozycji użytkowników ma zostać oddanych ponad 750 stacji oraz ok. 7000 rowerów.

Do najważniejszych elementów charakterystycznych planowanego Roweru Metropolitalnego należeć będzie również m.in. wspólna aplikacja na urządzenia mobilne, lokalizacje kluczowych stacji w węzłach przesiadkowych systemu transportu metropolitalnego oraz integracja z systemem ŚKUP – w pierwszej kolejności na poziomie taryfowym (umożliwiająca bezkosztowe korzystanie z roweru posiadaczom biletów metropolitalnych), a docelowo także na innych płaszczyznach.

Powstanie Fundusz Odporności

W budżecie na 2023 r. zarezerwowano środki w wysokości 97,2 mln zł na wsparcie projektów inwestycyjnych realizowanych przez gminy członkowskie GZM w ramach tworzonego obecnie Funduszu Odporności. Będzie on miał na celu finansowe wsparcie dla projektów gmin o charakterze metropolitalnym.

Udzielana dotychczas pomoc finansowa w ramach realizowanych: Metropolitalnego Funduszu Solidarności (MFS) oraz Programu Ograniczania Niskiej Emisji (PONE) ograniczy się w 2023 r. do poziomu niewykorzystanych przez gminy środków przyznanych w 2022 r. (odpowiednio MFS – 2,1 mln zł; PONE – 7,6 mln zł).

Metropolia na rzecz ograniczania niskiej emisji

W budżecie zarezerwowano środki na realizację działań związanych z ograniczaniem niskiej emisji. Metropolia realizuje dwa programy w tym zakresie. Pierwszy o nazwie „ELENA” jest związany z przygotowaniem wraz z 17 gminami

dokumentacji pod inwestycje związane z poprawą efektywności energetycznej 184 budynków komunalnych wielorodzinnych.

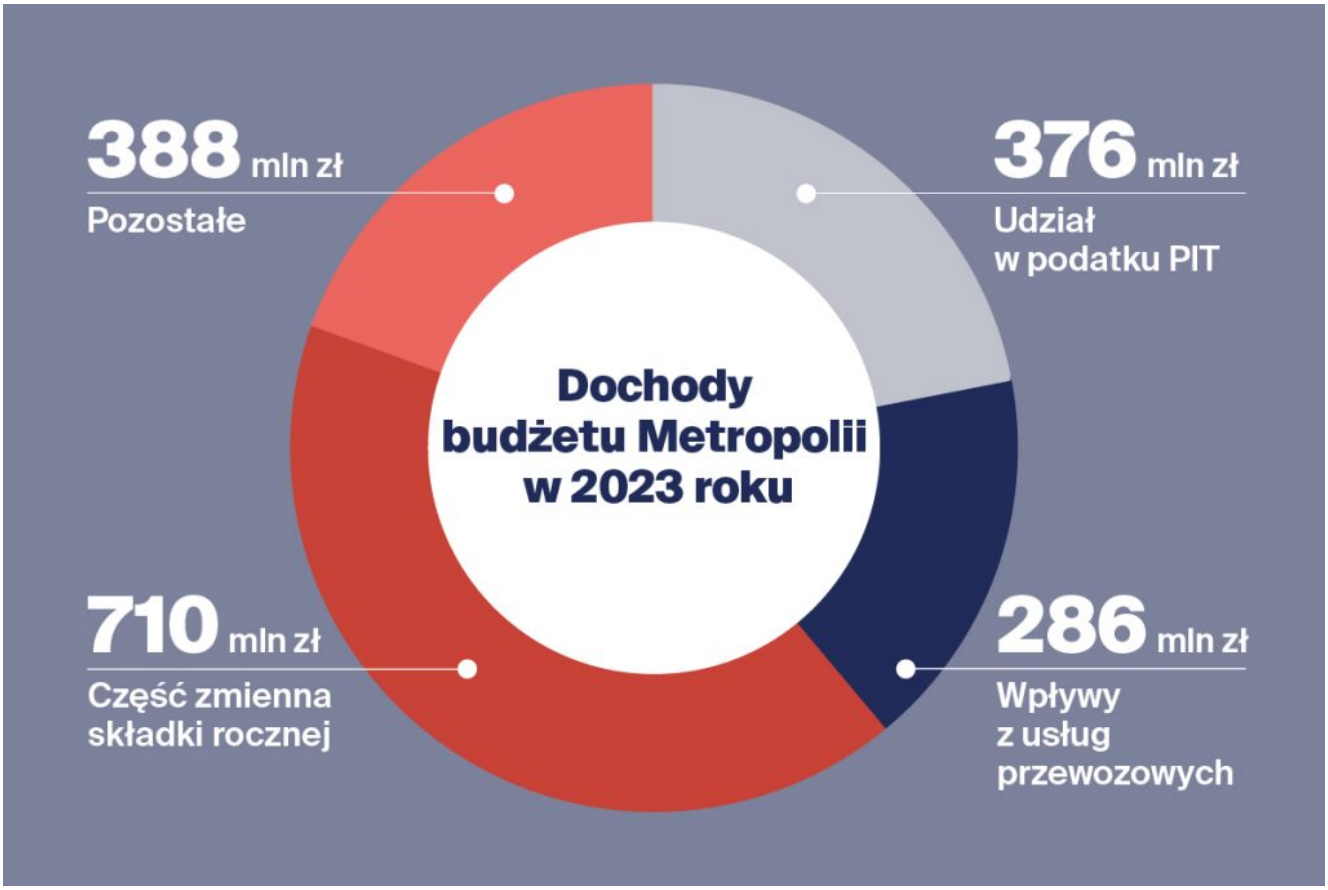
Drugi program to STOP SMOG. Dzięki współpracy z 11 gminami, wymiana źródeł ciepła oraz termomodernizacja może objąć ponad 210 prywatnych domów jednorodzinnych, które należą do osób, których nie stać na takie inwestycje.

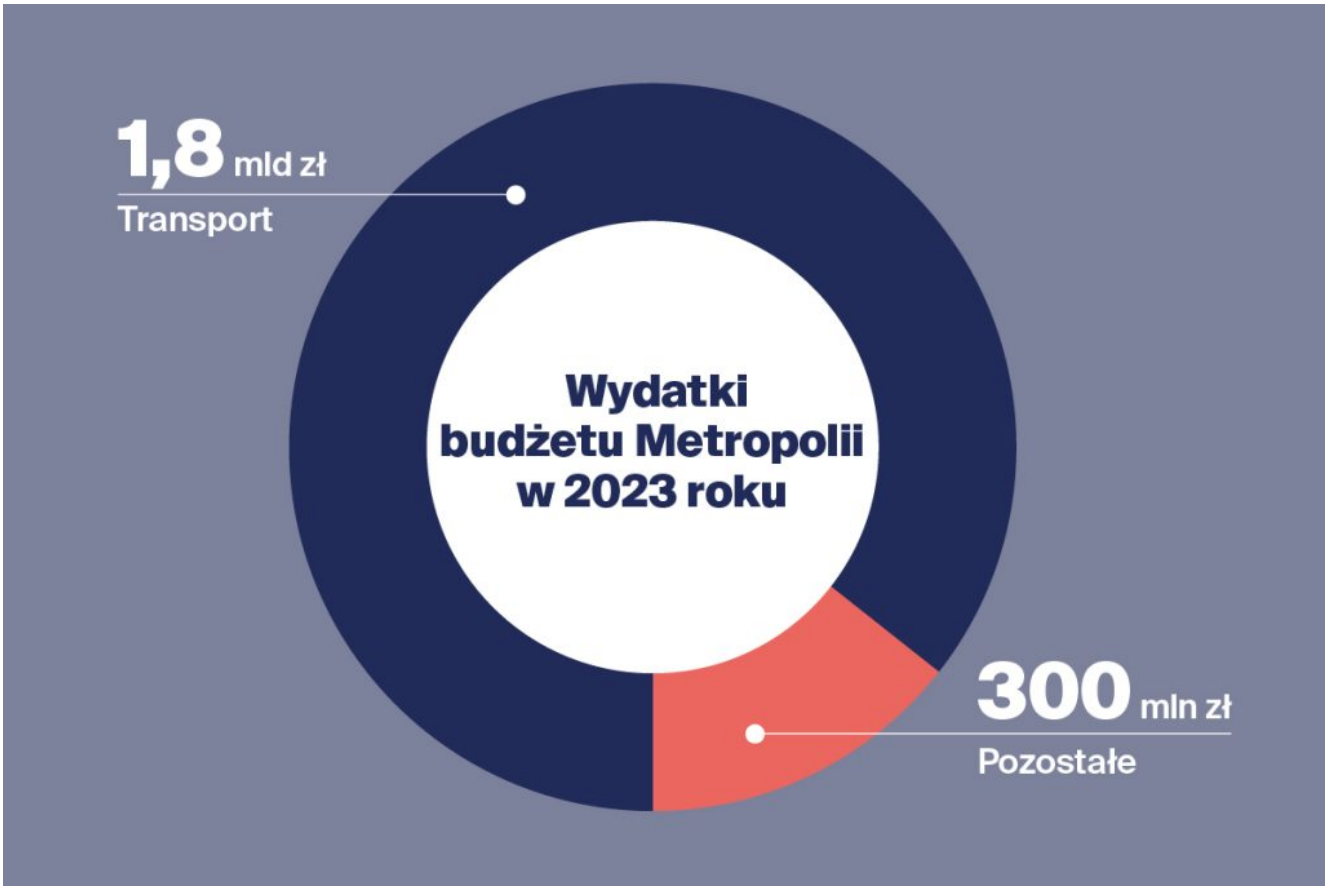
W budżecie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na 2023 rok zaplanowano deficyt budżetowy w wysokości ok. 360 mln zł. Jest to różnica pomiędzy planowanymi dochodami oraz wydatkami. Deficyt ten planuje się sfinansować w pełnej wysokości z przychodów zaplanowanych jako środki pochodzące z nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych.

Zgromadzenie przyjęło także Wieloletnią Prognozę Finansową na lata 2023-2032. Jej podstawowym założeniem jest realne ujęcie strony dochodów, jak i wydatków Metropolii we wszystkich latach objętych prognozą. Zawiera ona 70 zadań na łączną kwotę ponad 23 mld zł.

Przydatne linki:

Uchwała budżetowa: XLIX sesja Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii – 16 grudnia 2022 roku – Harmonogram Sesji Zgromadzenia – Biuletyn Informacji Publicznej Urząd Metropolitalny Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (metropoliagzm.pl)

388 mln zł
Pozostałe
376 mln zł
Udział
w podatku PIT
Dochody
budżetu Metropolii
w 2023 roku
710 mln zł
Część zmienna
składki rocznej
286 mln zł
Wpływy
z usług
przewozowych

1,8 mld zł
Transport
Wydatki
budżetu Metropolii
w 2023 roku
300 mln zł
Pozostałe

Metropolia

Metropolia
Metropolia
Metropolia
Metropolia

Tychy wśród najmniej zadłużonych miast

Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych opublikowała sprawozdanie z działalności w 2021 roku. W raporcie zawarto informacje na temat zadłużenia polskich miast, gmin i powiatów. Wśród miast na prawach powiatu, Tychy znalazły się na czwartym miejscu wśród najmniej zadłużonych.

Coraz trudniejsza sytuacja finansowa miast, gmin i powiatów związana z m.in. wprowadzeniem Polskiego Ładu powoduje wzrost ich zadłużenia. Mimo to, w zestawieniu Tychy znalazły się wśród miast z najniższą kwotą zadłużenia w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Zadłużenie to wyniosło w 2021 roku 968 zł. W zestawieniu nasze miasto znalazło się na czwartym miejscu w Polsce oraz na drugim w województwie śląskim.

Najmniej zadłużonym miastem na prawach powiatu było w ubiegłym roku Jastrzębie-Zdrój (206 zł). Do najbardziej zadłużonych miast należą z kolei Wałbrzych (6243 zł), Szczecin (6356 zł) oraz Świnoujście (6935 zł).

Źródło: UM Tychy

Zgromadzenie Metropolii udzieliło Zarządowi

absolutorium. Wykonanie budżetu za 2021 rok przyjęte.

Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii udzieliło Zarządowi absolutorium za wykonanie budżetu za rok 2021. Informatyzacja i integracja transportu miejskiego, zakupy zeroemisyjnego taboru, prace nad utworzeniem Kolei Metropolitalnej i infrastruktury dla rowerów to jedne z kierunków działań Metropolii w ubiegłym roku.

Wydatki w 2021 roku wyniosły ok. 1 mld. zł. W tej kwocie największe środki – ok. 913,63 mln zł wydano na organizację i rozwój transportu miejskiego.

Dochody Metropolii GZM wyniosły ok. 1,28 mld zł. Największy udział – 566,33 mln zł stanowiła część zmienna składki rocznej. Część stała składki rocznej wyniosła 37,53 mln zł mln zł. Wpływy z usług przewozowych, jak sprzedaż biletów przyniosły ok. 147,83 mln zł dochodu.

Do budżetu Metropolii trafiło 406,29 mln zł. Te pieniądze pochodzą z 5-procentowego udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Metropolia zainwestowała w zeroemisyjny tabor

We wrześniu 2021 roku Metropolia pozyskała 81 mln zł dotacji na zakup 20 autobusów wodorowych z programu „Zielony Transport Publiczny” do którego nabór był ogłoszony w październiku 2020 r. W ramach tej inwestycji Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia zaplanowała zakup autobusów zasilanych paliwem wodorowym. Wszystkie autobusy mają być także dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażone w klimatyzację i system informacji pasażerskiej.

Tabor zakupiony dzięki dotacji z NFOŚiGW w ramach upowszechniania w województwie śląskim transportu o napędzie wodorowym będzie obsługiwał w pierwszej kolejności połączenie metropolitalne między najważniejszymi ośrodkami i „generatorami" ruchu komunikacyjnego na terenie konurbacji. Intencją jest realizacja szybkiej i jednocześnie czystej ekologicznie komunikacji ponadlokalnej.

Wartość całkowita inwestycji realizowanej przez GZM to 110,7 mln zł, przy czym koszty kwalifikowane wynoszą 90 mln zł, a dotacja ze środków NFOŚiGW obejmie 90 proc. z nich, co stanowi kwotę 81 000 000 zł. Projekt przewiduje także przeszkolenie około 60 kierowców i mechaników w zakresie obsługi pojazdów bezemisyjnych.

W ramach realizacji „Programu dla Śląska" Ministerstwo Finansów przyznało ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej niemal 40 mln zł oraz 40 mln z RPO dotacji na zakup 32 zeroemisyjnych autobusów do przewozu pasażerów oraz 11 pantografowych i 16 mobilnych punktów ładowania dla tych pojazdów.

W stronę integracji transportu pasażerskiego

W maju 2021 uruchomiono pierwsze metropolitalne linie autobusowe- Metrolinie. Te dodatkowe połączenia autobusowe, które mają usprawnić poruszanie się komunikacją miejską po Metropolii. Ich celem jest poprawa dostępności i funkcjonowania transportu publicznego do czasu budowy Kolei Metropolitalnej. Łącznie ma zostać uruchomione 31 Metrolinii. Dotychczas uruchomiono 16 połączeń.

W ubiegłym roku Metropolia dofinansowała na kwotę ponad 9 mln zł 48 połączeń kolejowych na swoim obszarze. Jest to realizacja podstawowego wariantu Koncepcji Kolei Metropolitalnej. Ma on na celu poszerzenie oferty przewozowej

pociągów pasażerskich na najbardziej obciążonych ruchem ciągach kolejowych w obszarze GZM, przy wykorzystaniu obecnych możliwości infrastruktury kolejowej.

Przeznaczono 16 mln zł dla Dąbrowy Górniczej na realizację projektu przebudowy infrastruktury kolejowej i drogowej w obszarze stacji Dąbrowa Górnicza. Zadanie to ma sprzyjać rozwojowi ruchu aglomeracyjnego i wpisuje się w rozwój Kolei Metropolitalnej. Łącznie w latach 2020-2021 inwestycja została dofinansowana kwotą 26 mln zł z budżetu GZM.

Metropolia podpisała z PKP PLK umowę na opracowanie studium wykonalności budowy drugiej pary torów na trasie Gliwice-Katowice. Wydzielone tory aglomeracyjne na trasie Gliwice-Katowice, czyli linii kolejowej nr 137. To kolejny krok na drodze do budowy Kolei Metropolitalnej. Inwestycja ma za zadanie zwiększyć przepustowość na jednej z najpopularniejszych tras w regionie i doprowadzić do standardu, w którym pociągi będą kursować w Metropolii co kilkanaście minut.

W roku 2021 Metropolia GZM przystąpiła do realizacji rządowo-samorządowego programu Kolej Plus. W efekcie w 2022 roku sześć projektów liniowych z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zostało zakwalifikowanych do dofinansowania na poziomie 1,5 mld zł w ramach programu Kolej Plus. Wszystkie z nich wpisują się w koncepcję Kolei Metropolitalnej.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia jest partnerem we wszystkich zgłoszonych projektach. Wspólnie z liderami (gminami GZM) podjęła już wcześniej decyzję, aby zwiększyć wkład własny dla pięciu z sześciu projektów liniowych, za co były przyznawane dodatkowe punkty w rankingu, a to zwiększyło znacząco szansę poszczególnych inwestycji na realizację. Szacowany wkład własny zagwarantowany przez GZM dla zakwalifikowanych sześciu projektów, które mają zostać zrealizowane w Programie „Kolej+” to ponad 316,5 mln zł. Oprócz zakwalifikowanych projektów w trakcie prac w ramach

programu Kolej+ opracowano także dokumentację (Wstępne Studia Planistyczno-Prognostyczne – WSPP) dla kilku (siedmiu) innych lokalizacji punktowych.

Informatyzacja usprawni podróżowanie po Metropolii

Metropolia uruchomiła Mobilną Aplikację Pasażera – Mobilny ŚKUP. Do czasu wprowadzenia tego rozwiązania obowiązywała jedynie plastikowa karta. Teraz pasażer ma wybór, z jakiego typu rozwiązania korzystać. Mobilny ŚKUP umożliwia m.in. zakodowanie biletu okresowego kupionego przez Portal Klienta lub pieniędzy do zasilenia konta jak również zakup biletu na podróż . Uruchomiono magazyn elektronicznych biletów tzw. „eMagazyn” na potrzeby sprzedaży biletów w aplikacjach mobilnych podmiotów zewnętrznych. To rozwiązanie wprowadza standardy bezpieczeństwa dla zakupu biletów ZTM w aplikacjach.

Metropolia uruchomiła również aplikację M2GO info. Pasażer może znaleźć wirtualne tablice odjazdów autobusów, tramwajów i trolejbusów z ok. 7 tys. przystanków, obsługiwanych przez Zarząd Transportu Metropolitalnego.

Aplikacja uzupełni tym samym komputerową wersję portalu SDIP, który w marcu 2021 roku został zmodernizowany i usprawniony.

W połowie ubiegłego roku Metropolia rozstrzygnęła przetarg na unowocześnienie systemu poboru opłat w komunikacji miejskiej. Ich celem jest usunięcie wad, wynikających ze starzejącej się technologii sprzed ponad 10 lat Jesienią tego roku rozpocznie się jego uruchomianie. W pierwszym etapie pasażerowie będą mogli korzystać z nowej aplikacji mobilnej, która projektowana jest już w nowej architekturze systemu (system będzie działać w trybie online, a więc szybciej niż obecny). Oznacza to, że aplikacja mobilna stanie się wirtualną kartą. Umożliwi pasażerom wykonanie wszystkich operacji, potrzebnych do korzystania z komunikacji miejskiej oraz do obsługi swojego

konta i planowania podróży. Oczywiście plastikowe karty nie znikną z obiegu – wciąż będą mogły z nich korzystać osoby, które w ten sposób wolą korzystać z biletów komunikacji miejskiej. Cały system będzie gotowy w I kwartale 2023 roku. Nowe rozwiązanie pozwoli też na szybkie wprowadzanie nowych funkcjonalności.

Powstał Metropolitalny Program Tras Rowerowych

Ubiegły rok przebiegał pod znakiem prac planistycznych związanych z budową i planowaniem infrastruktury rowerowej w Metropolii. Powstał Metropolitalny Program Tras Rowerowych. Określa zasady i tryb realizacji dróg rowerowych o funkcji transportowej i o znaczeniu ponadlokalnym. Przedstawia kierunki rozbudowy dróg, których zadaniem jest stworzenie sieci połączeń. Dzięki temu ułatwione zostanie przemieszczenie się na rowerach podczas codziennych, obligatoryjnych podróży np. do pracy, szkoły, na zakupy, do przychodni.

Pierwszym elementem jest budowa velostrad, ale MPTS jest znacznie szerszy. Jego celem jest wdrożenie wspólnego programu rozbudowy dróg rowerowych, dzięki czemu powstanie spójna sieć.

Umożliwi to na maksymalnie wykorzystanie potencjału transportowego prowadzonych inwestycji rowerowych w poszczególnych gminach.

Metropolia ogranicza niską emisję i wspiera rozwój gmin

W ubiegłym roku Metropolia realizowała Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE). Dzięki temu mechanizmowi finansowania gminy Metropolii zrealizowały 54 inwestycje związane z ograniczeniem niskiej emisji, na łączną kwotę blisko 23,6 mln zł.

Na liście dofinansowania znalazły się m.in. inwestycje w termomodernizację budynków gminnych oraz budowę instalacji OZE (Odnawialne Źródła Energii). Projekty obejmują także modernizację systemu oświetlenia na energooszczędne. Wsparcie uzyskały także inwestycje związane z transportem publicznym, jak np. budowa lub modernizacja zintegrowanych węzłów przesiadkowych, infrastruktura przystankowa oraz drogi rowerowe i infrastruktura ruchu pieszych.

W 2021 GZM realizowała Metropolitalny Fundusz Solidarności. Ma on na celu wyrównywanie różnic rozwojowych gmin Metropolii. Na wsparcie realizacji 43 zadań inwestycyjnych wydano łącznie ok. 10,6 mln zł.

Metropolia wraz z 17 gminami przystąpiła do projektu mającego na celu przygotowania dokumentacji do przyszłych inwestycji związanych z poprawę efektywności energetycznej w budynkach wielorodzinnych komunalnych w ramach Programu European Local Energy Assistance (ELENA).

W ramach tego programu, realizowanego przez Komisję Europejską, gminy otrzymają wsparcie w zakresie doradztwa, przygotowania opracowań technicznych oraz pomoc przy przygotowaniu wniosków o dofinansowanie termomodernizacji oraz wymiany źródeł ciepła w budynkach o całkowitej powierzchni ok. 120 tys. m2.

W lutym tego roku Metropolia wraz z gminami członkowskimi pozyskała 1,9 mln euro dofinansowania z funduszy Europejskiego Banku Inwestycyjnego na przygotowanie inwestycji związanych z poprawą efektywności energetycznej 184 budynków komunalnych wielorodzinnych.

Udział w programie ELENA to nie jedyne działanie Metropolii na rzecz ograniczania niskiej emisji, której źródłem są budynki i domy mieszkalne. W 2021 roku zainicjowała wraz z 13 gminami realizację rządowo- samorządowego programu STOP SMOG. Dzięki wspólnemu działaniu, wymiana źródeł ciepła oraz

termomodernizacja może objąć ponad 250 prywatnych domów jednorodzinnych, które należą do osób, których nie stać na takie inwestycje. Wartość programu STOP SMOG w GZM, to około 20,0 mln zł.

Metropolia otwartych danych

W 2021 roku zakończono I etap realizacji projektu GZM Data Store. Jego celem jest udostępnienie danych gromadzonych na obszarze związku metropolitalnego na wspólnej platformie otwartych danych publicznych. W jego ramach zostało zinwentaryzowanych ponad 1700 zbiorów danych w 28 gminach w Metropolii, które uczestniczą w projekcie. Tworzony portal internetowy będzie jedną z największych tego rodzaju samorządowych platform w Polsce. Tego samego roku Metropolia pozyskała 4,6 mln zł z programu Polski Ład na realizację kolejnej fazy projektu.

Link: Uchwały Zgromadzenia GZM

Metropolia
Metropolia
Metropolia

Budżet Miasta Zabrze na 2022 rok przyjęty

20 grudnia przegłosowano przyszłoroczny budżet miasta w łącznej wysokości ponad 1,1 mld zł. Na inwestycje w mieście przeznaczonych zostanie 263 mln zł.

– Jestem przekonana, że tak skonstruowany budżet odpowiada na potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Dołożymy wszelkich starań, aby Zabrze nadal prężnie się rozwijało. Mam nadzieję na konstruktywną współpracę ponad podziałami politycznymi, gdyż kontynuacja programu rozwoju miasta to wyzwanie dla całego samorządu – podkreśliła prezydent Małgorzata Mańka-Szulik.

Nad przychodami i wydatkami Zabrza na 2022 rok obradowano podczas poniedziałkowej sesji Rady Miasta Zabrze. Po przedstawieniu przez prezydent Małgorzatę Mańkę-Szulik projektu uchwały budżetowej i przedstawieniu opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach oraz opinii Komisji Budżetu i Inwestycji Rady Miasta Zabrze odbyła się dyskusja. Następnie radni przyjęli budżet na przyszły rok.

Źródło: UM Zabrze

Zgromadzenie GZM przyjęło wykonanie budżetu za rok 2020 i udzieliło Zarządowi absolutorium

Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii jednogłośnie udzieliło Zarządowi absolutorium za wykonanie budżetu za rok 2020. Informatyzacja transportu miejskiego, prace nad utworzeniem Kolei Metropolitalnej i infrastruktury dla rowerów oraz walka z pandemią koronawirusa to jedne z kierunków działań Metropolii w ubiegłym roku.

Wydatki w 2020 roku wyniosły ok. 1 mld zł. W tej kwocie największe środki – ok. 881 mln zł wydano na organizację transportu miejskiego.

Dochody Metropolii GZM wyniosły ok. 1,1 mld zł. Największy udział – ok. 531 mln zł stanowiła część zmienna składki rocznej. Część stała składki rocznej wyniosła ok. 37,4 mln zł. Wpływy z usług przewozowych, jak sprzedaż biletów przyniosły ok. 128,7 mln zł dochodu. Były one znacznie niższe od prognozowanych na początku roku na poziomie ok. 238 mln zł. Na zmniejszenie tych dochodów miała wpływ pandemia koronawirusa.

Do budżetu Metropolii trafiło ok. 363, 5 mln zł. Te pieniądze pochodzą z 5-procentowego udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Informatyzacja usprawni podróżowanie po Metropolii

W autobusach i trolejbusach jeżdżących po Tychach i okolicznych gminach, uruchomiono możliwość płatności

zbliżeniową kartą płatniczą. Docelowo to rozwiązanie ma być wprowadzone w całej komunikacji miejskiej ZTM w związku z planowaną modernizacją systemu ŚKUP.

Metropolia przygotowała Mobilną Aplikację Pasażera – Mobilny ŚKUP. Umożliwia ona m.in. zakodowanie biletu okresowego kupionego przez Portal Klienta lub pieniędzy do zasilenia konta. Uruchomiono magazyn elektronicznych biletów tzw. „eMagazyn" na potrzeby sprzedaży biletów w aplikacjach mobilnych podmiotów zewnętrznych. To rozwiązanie wprowadza bezpieczny standard dla zakupu biletów ZTM w aplikacjach.

Miniony rok był czasem montażu tablic Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej. W 2020 roku uruchomiono 119 takich tablic. Łącznie w Metropolii mają funkcjonować 462 tablice. Zmodernizowano także system centralny SDIP, uruchomiono nowy portal pasażera oraz zmodernizowano i podłączono do nowego systemu 81 tablic z systemu SDIP1.

W połowie 2020 roku rozpoczęto działania, zmierzające do uruchomienia w pojazdach ZTM systemu zliczania pasażerów. W maju br. rozstrzygnięto przetarg na realizację tej inwestycji.

W stronę Kolei Metropolitalnej

W ubiegłym roku Metropolia dofinansowała na kwotę ok. 6 mln zł 40 połączeń kolejowych na swoim obszarze. Jest to realizacja podstawowego wariantu Koncepcji Kolei Metropolitalnej. Ma on na celu poszerzenie oferty przewozowej pociągów pasażerskich na najbardziej obciążonych ruchem ciągach kolejowych w obszarze GZM, przy wykorzystaniu obecnych możliwości infrastruktury kolejowej.

Przeznaczono 10 mln zł dla Dąbrowy Górniczej na realizację projektu przebudowy infrastruktury kolejowej i drogowej w

obszarze stacji Dąbrowa Górnicza. Zadanie to ma sprzyjać rozwojowi ruchu aglomeracyjnego i wpisuje się w rozwój Kolei Metropolitalnej. W Wieloletniej Prognozie Finansowej zapisano łącznie 26 mln zł na lata 2020-2021 na realizację tej inwestycji.

Metropolia podpisała umowę na opracowanie wstępnego studium wykonalności Kolei Metropolitalnej. Dokument ten uszczegółowi założenia, które zostały zawarte w Koncepcji Kolei Metropolitalnej. W połowie 2022 roku ma być gotowa koncepcja krótkoterminowa. Całość będzie gotowa w 2024 roku.

W ubiegłym roku Metropolia GZM zgłosiła 15 projektów do realizacji Programu „Kolej Plus". Ostatecznie szansę na realizację ma 13 z nich (6 liniowych i 7 punktowych). Dwa zostały ostatecznie wycofane z naboru. Łączny koszt wszystkich zgłoszonych projektów to ok. 1,7 mld zł, a szacowany wkład własny, który sfinansuje Metropolia, to ponad 200 mln zł.

Znamy przebieg Velostrady, wiemy jaki będzie Rower Metropolitalny

Ubiegły rok przebiegał pod znakiem prac planistycznych związanych z budową infrastruktury rowerowej w Metropolii. Zostały przygotowane warianty I etapu przebiegu velostrady Metropolia Wschód.

W konsultacji z gminami, opracowano i przygotowano plan działań GZM w zakresie przygotowania realizacji Metropolitalnej Sieci Tras Rowerowych zawiera on opis poszczególnych, przygotowanych projektów wraz ze wskazaniem zadań do realizacji i założeń terminowych wykonania prac.

Zakończono także prace nad koncepcją Roweru Metropolitalnego.

Ma powstać jedna z większych wypożyczalni rowerów miejskich w Europie. Zgodnie z planami prace nad utworzeniem systemu mają potrwać do początku 2023 roku. W tym roku rozpoczęto dialog konkurencyjny.

W ubiegłym roku Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia w ramach projektu Rowerem lub na Kole zakończyła przekazywanie gminom członkowskim 230 rowerów wspomaganych elektrycznie. Mają one służyć urzędnikom, funkcjonariuszom Policji oraz Straży Miejskiej w codziennej pracy. Koszt zakupu wyniósł ok. 2,3 mln zł brutto.

Metropolia ogranicza niską emisję i wspiera rozwój gmin

W ubiegłym roku Metropolia uruchomiła Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE). Dzięki temu mechanizmowi finansowania gminy Metropolii zrealizowały 125 inwestycji związanych z ograniczeniem niskiej emisji, na łączną kwotę blisko 72,5 mln zł.

Na liście dofinansowania znalazły się m.in. inwestycje w termomodernizację budynków gminnych oraz budowę instalacji OZE (Odnawialne Źródła Energii). Projekty obejmują także modernizację systemu oświetlenia na energooszczędne. Wsparcie uzyskały także inwestycje związane z transportem publicznym, jak np. budowa lub modernizacja zintegrowanych węzłów przesiadkowych, infrastruktura przystankowa oraz drogi rowerowe i infrastruktura ruchu pieszych.

W 2020 GZM realizowała Metropolitalny Fundusz Solidarności. Ma on na celu wyrównywanie różnic rozwojowych gmin Metropolii. Na wsparcie realizacji 42 zadań inwestycyjnych wydano łącznie ok. 14,5 mln zł.

Wsparcie dla szpitali w walce z koronawirusem

W ramach walki z epidemią koronawirusa 13 szpitali miejskich oraz 5 szpitali powiatowych wykorzystało ok. 10,5 mln zł dofinansowania z rezerwy budżetowej Metropolii. Pieniądze zostały przeznaczone na m.in. zakup karetek, respiratorów, defibrylatorów oraz innej, potrzebnej aparatury medycznej oraz przeprowadzenie w szpitalach koniecznych prac infrastrukturalnych, związanych z leczeniem chorób zakaźnych.

Wybitni naukowcy za świata ruszyli z wykładami dla studentów

Rok 2020 był pierwszym rokiem realizacji Metropolitalnego Funduszu Wspierania Nauki. To program dotacji dla uczelni wyższych, działających na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Za pozyskane środki mogą one zapraszać światowej sławy naukowców do prowadzenie zajęć dla studentów i doktorantów. Pod koniec 2020 roku zrealizowano trzy pierwsze projekty, w ramach których ruszyły wykłady i konsultacje z zaproszonymi gośćmi. W warunkach epidemii miały one formę online. Przypomnijmy, budżet funduszu na lata 2019-2022 wynosi 8 mln zł.

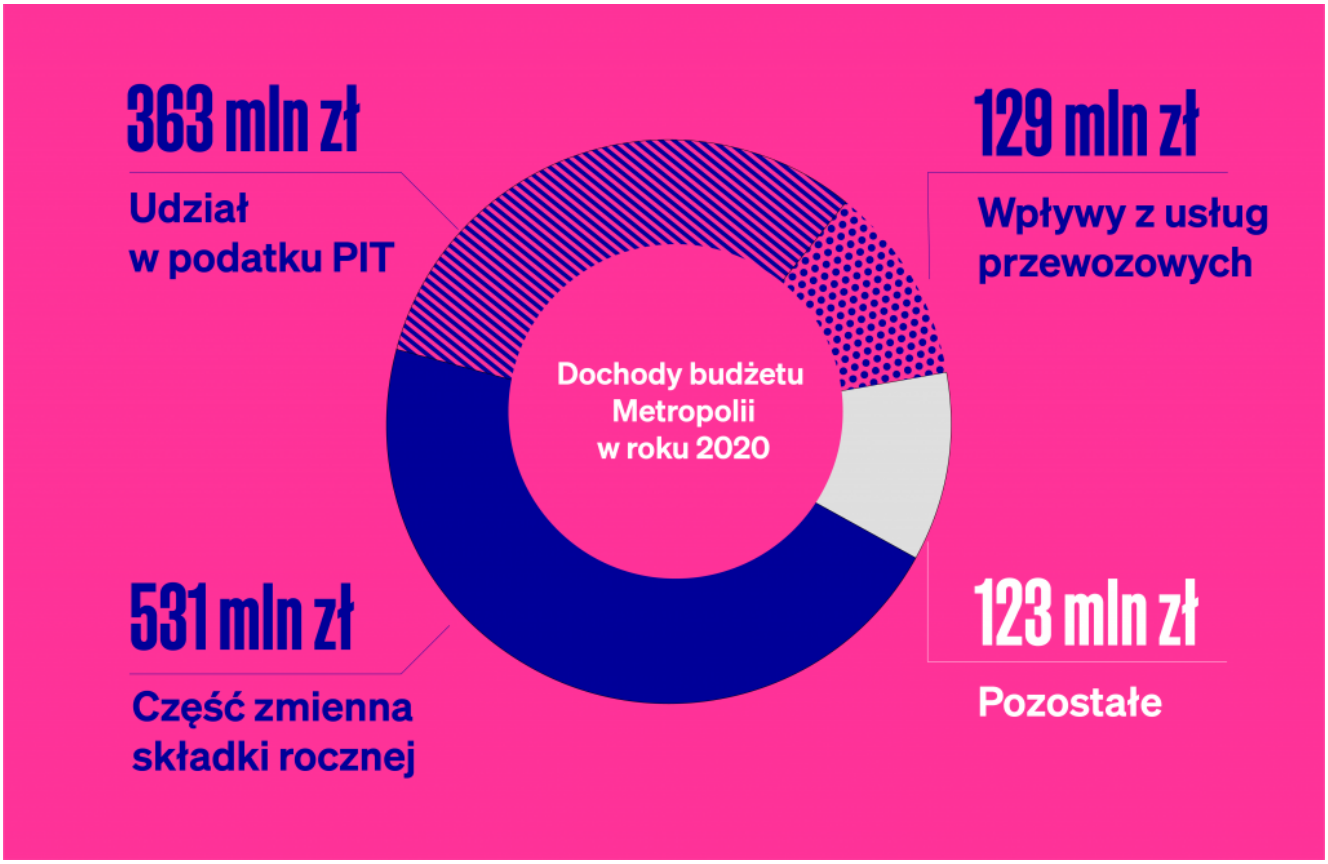
Metropolia otwartych danych

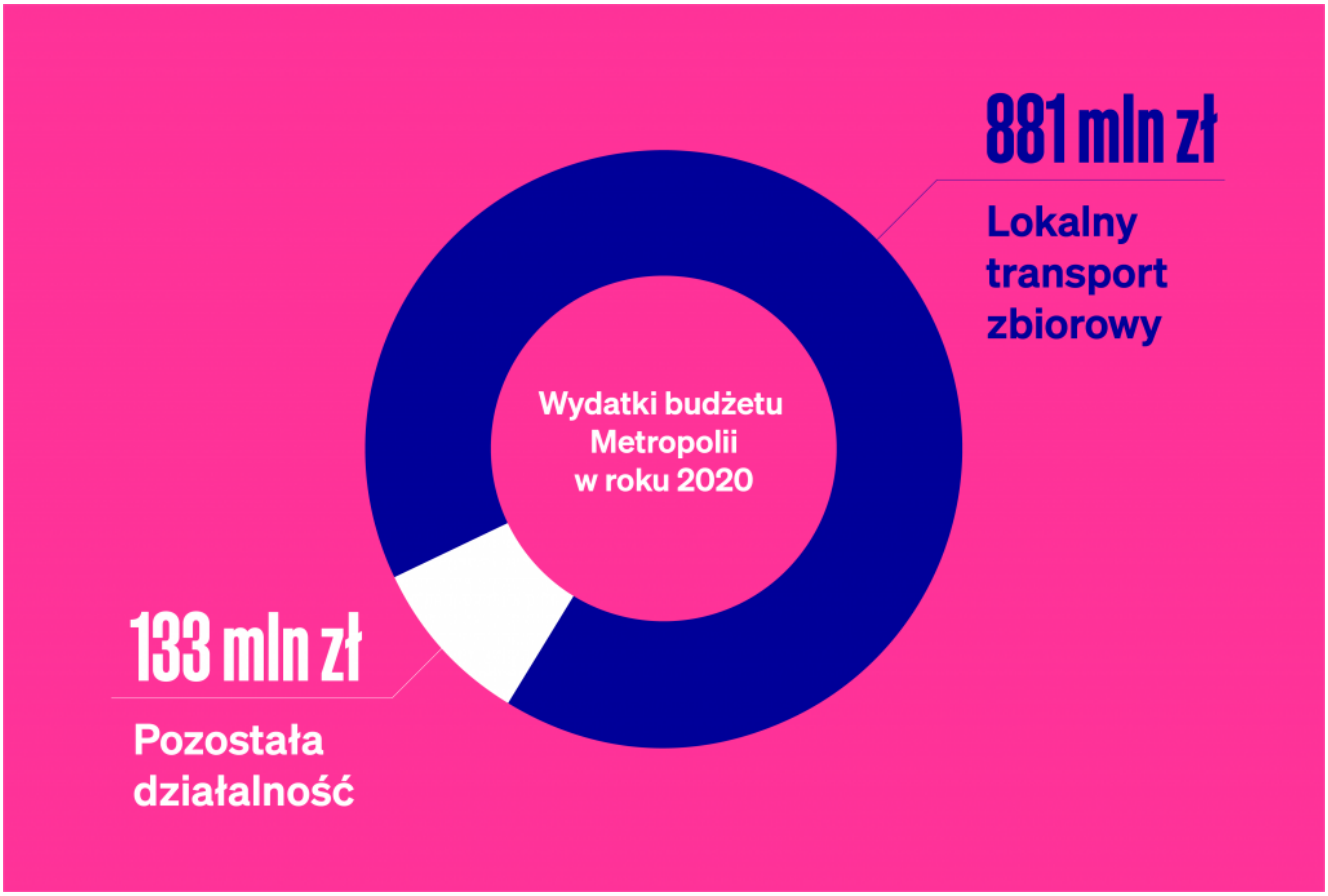
W 2020 roku rozpoczęto realizacje projektu GZM Data Store. Jego celem jest udostępnienie danych gromadzonych na obszarze związku metropolitalnego na wspólnej platformie otwartych danych publicznych. W marcu tego roku zakończył się 1 etap, w

ramach którego zostało zinwentaryzowanych ponad 1700 zbiorów danych w 28 gminach w Metropolii, które uczestniczą w projekcie. Tworzony portal internetowy będzie jedną z największych tego rodzaju samorządowych platform w Polsce.

Link: Harmonogram sesji i projekty uchwał

Zobacz także: Raport podsumowujący działania Metropolii w latach 2018-2020

Metropolia GZM na Kongresie Polityki Miejskiej 2021 – program

Panele dyskusyjne, prezentacje eksperckie i bogaty program wydarzeń towarzyszących. To wszystko czeka na uczestników Kongresu Polityki Miejskiej, który odbędzie się w dniach 7-8 czerwca br. To największe w Polsce cykliczne wydarzenie poświęcone problematyce rozwoju miast, a Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia jest jego partnerem strategicznym.

Na specjalnie przygotowanej „Scenie Metropolii" odbędą się dyskusje, prezentacje i warsztaty, które nie powinny ominąć nikogo zainteresowanego tematyką funkcjonowania miast i

regionów:

7 czerwca:

Bioodpady kluczem do osiągnięcia poziomów recyklingu?

Poniedziałek / 7 czerwca / 11:00-12:25

Każdy z nas produkuje odpady, ale czy jest jakaś szansa, aby przestać zanieczyszczać środowisko przez naszą działalność? Na ten temat będą rozmawiać eksperci, samorządowcy, a także przedstawiciel Obszaru Metropolitalnego Barcelony – partnera GZM.

Jak planować mobilność?

Poniedziałek / 7 czerwca / 12:30-14:00 –

Transport zbiorowy, mikrotransport, planowanie podróży, modelowanie ruchu – podczas dyskusji paneliści będą szeroko mówić o mobilności, nie tylko w GZM.

Warsztat pt. „Efektywne zarządzanie nieruchomościami w celu zwiększenia potencjału adaptacyjnego miast do zmian klimatu oraz poprawy jakości życia mieszkańców – rola zieleni”.

Poniedziałek / 7 czerwca / 13:30-15:00

W ramach warsztatów uczestnicy będą mieli możliwość zapoznania się z konkretnymi przykładami rozwiązań w zakresie zielonej infrastruktury, ze szczególnym naciskiem na różnych

inicjatorów podejmowanych działań, w celu wzbogacania bioróżnorodności w przestrzeniach miejskich. Warsztaty będą swoistą wymianą dobrych praktyk na temat sposobów angażowania różnych grup społecznych oraz poszerzania ich świadomości ekologicznej, w zakresie koniecznych do podjęcia zmian w sposobie myślenia oraz działania w zagospodarowaniu przestrzeni wokół nas, z perspektywy zachodzących zmian klimatycznych.

Prezentacja Metropolitalnego Obserwatorium Społeczno-Ekonomicznego GZM „infoGZM”

Poniedziałek / 7 czerwca / 14:30-14:55

InfoGZM to autorski portal utworzony przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w ramach projektu Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne. Celem portalu jest gromadzenie, udostępnianie i wizualizacja szeregu danych dot. obszaru GZM. Prezentowane są zarówno podstawowe dane dotyczące powierzchni, ludności GZM oraz jej gmin członkowskich, jak i bardziej szczegółowe zagadnienia branżowe, raporty i opracowania. Podczas wystąpienia zostaną przedstawione główne funkcjonalności portalu, formy prezentacji danych oraz analizy wykonane w ramach prac Obserwatorium.

Prezentacja projektu „Młodzi robią Metropolię

Poniedziałek / 7 czerwca / 15:00-15:25

Projekt „Młodzi robią Metropolię” jest skierowany do mieszkańców Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w wieku od 16 do 25 lat, którzy chcą mieć realny wpływ na to, jak rozwija się ich otoczenie. Wspólnie z nimi oraz doradcą strategiczno-

naukowym pracujemy nad najważniejszymi postulatami dotyczącymi kierunków rozwoju i działań, tak aby sprzyjała potrzebom jej młodych mieszkańców. Ten projekt to także szansa, aby przeciwdziałać zjawisku migracji osób młodych, które rodzi negatywne konsekwencje dla rozwoju miast i regionów. W trakcie Kongresu odbędzie się ostatnie spotkanie konsultacyjne wstępnej wersji raportu z projektu, które zaplanowano na godz. 15:30-17:00.

Wysoka jakość zielonej infrastruktury obszarów metropolitalnych”

Poniedziałek / 7 czerwca / 15:30-17:00

W ramach panelu poruszone zostaną zagadnienia dotyczące problematyki nienależytego gospodarowania zielenią wysoką na obszarach miejskich jako kluczowym elementem zielonej infrastruktury. Przedstawione zostaną założenia opracowanych standardów ochrony drzew na budowie, oceny drzew, oraz cięć i pielęgnacji drzew. Dodatkowo wskazane zostaną korzyści stosowania standardów w miastach oraz przełożenia tych korzyści na zdrowe i bezpieczne dla otoczenia drzew.

8 czerwca:

Czego nauczyła nas pandemia (panel organizowany przez Zarząd Transportu Metropolitalnego)

Wtorek / 8 czerwca / 10:30-11:30

ZTM zaprasza w nietypową podróż na swoim pokładzie. Będzie można się dowiedzieć, jak będzie wyglądał transport

przyszłości w miastach Metropolii, a także jak pandemia przyspieszyła innowacje w pojazdach i dlaczego rozwój transportu miejskiego to sposób na kryzys. Organizator transportu zapowiada, że odpowie na wszelkie nurtujące pytania w ciekawy i przystępny sposób.

Powietrze, którym oddychamy. Czy jest nadzieja na poprawę?”

Wtorek / 8 czerwca / 11:45-13:10

Na takim wydarzeniu jak Kongres Polityki Miejskiej nie może zabraknąć omówienia jednej z największych bolączek naszej cywilizacji – walki o czyste powietrze i w tym kontekście zbliżającego się terminu realizacji uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego. Podczas panelu przedstawiciele GZM wraz z zaproszonymi gośćmi podejmą próbę odpowiedzi na wiele aktualnych kwestii związanych z walką z niską emisją.

Optymalizacja kosztów i efektywne zarządzanie środkami publicznymi. Przykład grup zakupowych GZM

Wtorek / 8 czerwca / 13:30-13:55

Metropolia w ramach działań integracyjnych i optymalizacyjnych prowadzi projekty grup zakupowych. Członkami projektu są podmioty (urzędy, instytucje, spółki miejskie), w imieniu których kupujemy prąd i gaz oraz pracujemy nad zakupem samochodów elektrycznych – wspólnie jest taniej. Mamy już w tej materii doświadczenie. Zaczęło się od grupy przeznaczonej do wspólnego pozyskania energii elektrycznej. Rok później przygotowaliśmy dwie grupy: energii elektrycznej i gazu. Kontynuacją tych działań stał się projekt o nazwie „Racjonalizacja kosztów dystrybucji energii i gazu na lata

2020-2021”. Realizując grupy zakupowe, przeanalizowaliśmy bowiem koszty, jakie gminy członkowskie ponoszą w związku z zakupem mediów i opracowaliśmy raporty dla tych gmin, wskazujące wymierne oszczędności. Obecnie tworzymy kolejne grupy – energii elektrycznej oraz gazu, z planowaną dostawą na lata 2022 – 2023. Dodatkowo przygotowujemy wspólne postępowanie o udzielenie zamówienia na dostawę samochodów elektrycznych na potrzeby floty gmin GZM.

Przepis na otwartą i inteligentną Metropolię

Wtorek / 8 czerwca / 14:00-15:00

Informacje o drogach, terenach inwestycyjnych, placówkach edukacji czy zabytkach? To wszystko znajdzie się na platformie otwartych danych GZM Data Store, która tworzona jest we współpracy z międzynarodową firmą doradczą PwC. W projekt zaangażowanych jest 28 gmin Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, które udostępniły gigabajty danych zgromadzonych podczas codziennego funkcjonowania. Tworzony portal będzie jedną z największych tego rodzaju samorządowych platform w Polsce i zapewni przekrój przez różne typy gmin – od dużych miast, przez gminy miejsko-wiejskie, aż po małe miejscowości. Projekt GZM Data Store to początek budowania większego dialogu z mieszkańcami Metropolii, przedsiębiorcami oraz potencjalnymi inwestorami. Platforma ma być symbolicznym pomostem między samorządem a społecznością lokalną, nauką oraz sektorem prywatnym.

Rower i jego kluczowa rola w systemie zrównoważonej mobilności miejskiej GZM”

Wtorek / 4 czerwca / 15:30-16:25

W czasach zrównoważonej mobilności, czyli efektywnego wykorzystania wszystkich dostępnych środków transportu, nieodłącznym elementem jest rower. Dlatego Metropolia stawia na ten środek transportu. Chcemy, by stał się on równorzędny wobec innych możliwości codziennego podróżowania. Planujemy zarówno infrastrukturę, w tym metropolitalne velostrady, łączące wiele miast GZM, jak i wypożyczalnię, czyli system Roweru Metropolitalnego. Zrealizowaliśmy już kilka inicjatyw i projektów, promujących jednoślady: „Rowerowy Maj", „Rowerem lub na kole" czy „Masa Krytyczna". Opracowaliśmy „Standardy i Wytyczne Kształtowania Infrastruktury Rowerowej" oraz „Studium Systemu Tras Rowerowych dla GZM".

Metropolia przyjazna dronom

Wtorek / 8 czerwca / 16:30-18:00

Czy miasta są gotowe na drony? Jak budować świadomość i akceptację społeczną dla czekających je przemian? W bloku tematycznym „Metropolia przyjazna dronom" porozmawiamy o zagospodarowaniu nowego wymiaru przestrzeni miast.

Ponadto na drugi dzień Kongresu, w godz. 16:15-17:45, zaplanowano sesję Instytutu Rozwoju Miast i Regionów (IRMIR) pn. **„Zintegrowane planowanie funkcjonalne w regionach miejskich w Polsce. Studium przypadku GZM”**. Prezentowane będą wyniki prac z projektu GOSPOSTRATEG. To efekt listu intencyjnego, który IRMiR i GZM zawarły w drugiej połowie 2020 r. Oba podmioty zadeklarowały wtedy chęć współpracy w ramach projektu NewUrbPact, a prace dotyczyły szeroko rozumianych kwestii polityki przestrzennej i kierunków rozwoju obszaru GZM. W ramach wydarzenia odbędzie się prezentacja dotychczasowych wyników prac, a następnie dyskusja moderowana z udziałem przedstawicieli m.in. zarządu GZM, Ministerstwa

Rozwoju, IRMiR.

Szczegółowy program Kongresu Polityki Miejskiej oraz link do rejestracji dostępne są na stronie internetowej: https://kongres.miasta.pl/.

Metropolia partnerem strategicznym Kongresu Polityki Miejskiej. Trwa rejestracja uczestników

Panele dyskusyjne, prezentacje eksperckie i bogaty program wydarzeń towarzyszących. To wszystko czeka na uczestników Kongresu Polityki Miejskiej, który odbędzie się w dniach 7-8 czerwca br. To największe w Polsce cykliczne wydarzenie poświęcone problematyce rozwoju miast, a Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia jest jego partnerem strategicznym. Rejestracja uczestników już trwa.

Tegoroczny Kongres Polityki Miejskiej odbędzie się w formule hybrydowej, ze studiem nagraniowym w Katowicach. Na uczestników czekają przedstawiciele władz krajowych, samorządowcy, przedsiębiorcy, a także eksperci z zakresu transportu i mobilności, ochrony środowiska, kształtowania przestrzeni oraz finansów publicznych. Są to również zakresy tematyczne, które będą poruszane przez Metropolię GZM. Na specjalnie przygotowanej „Scenie Metropolii" odbędą się dyskusje, prezentacje i warsztaty, które nie powinny ominąć nikogo zainteresowanego tematyką funkcjonowania miast i regionów:

7 czerwca:

- **11:00-12:25** – „Bioodpady kluczem do osiągnięcia poziomów recyklingu?” z udziałem przedstawicieli Obszaru Metropolitalnego Barcelony (*środowisko i adaptacja do zmian klimatu*)
- **12:30-14:00** – „Jak planować mobilność?” (*transport i mobilność miejska*)
- **13:30-15:00** – Warsztat pt. „Efektywne zarządzanie nieruchomościami w celu zwiększenia potencjału adaptacyjnego miast do zmian klimatu oraz poprawy jakości życia mieszkańców – rola zieleni”.
- **14:30-14:55** – prezentacja Metropolitalnego Obserwatorium Społeczno-Ekonomicznego GZM „infoGZM” (*zarządzanie i finanse publiczne*)
- **15:00-15:25** – prezentacja projektu „Młodzi robią Metropolię”, następnie **15:30-17:00** spotkanie konsultacyjne podsumowujące prace nad roboczą wersją raportu z projektu (*zarządzanie i finanse publiczne*)
- **15:30-17:00** – „Wysoka jakość zielonej infrastruktury obszarów metropolitalnych” (*środowisko i adaptacja do zmian klimatu*)

8 czerwca:

- **10:30-11:30** – „Czego nauczyła nas pandemia” (panel organizowany przez Zarząd Transportu Metropolitalnego; *transport i mobilność miejska*)
- **11:45-13:10** – Powietrze, którym oddychamy. Czy jest nadzieja na poprawę?” (*środowisko i adaptacja do zmian klimatu*)
- **13:30-13:55** – „Optymalizacja kosztów i efektywne zarządzanie środkami publicznymi. Przykład grup zakupowych GZM” (*zarządzanie i finanse publiczne*)
- **14:00-15:00** – „Przepis na otwartą i inteligentną Metropolię” (*zarządzanie i finanse publiczne*)
- **15:30-16:25** – Rower i jego kluczowa rola w systemie zrównoważonej mobilności miejskiej GZM” *(transport i*

mobilność miejska)

- **16:30-18:00** – „Metropolia przyjazna dronom” (*transport i mobilność miejska*)

Ponadto na drugi dzień Kongresu, w godz. 16:15-17:45, zaplanowano sesję Instytutu Rozwoju Miast i Regionów (IRMIR) pn. „Zintegrowane planowanie funkcjonalne w regionach miejskich w Polsce. Studium przypadku GZM”. Prezentowane będą wyniki prac z projektu GOSPOSTRATEG. To efekt listu intencyjnego, który IRMiR i GZM zawarły w drugiej połowie 2020 r. Oba podmioty zadeklarowały wtedy chęć współpracy w ramach projektu NewUrbPact, a prace dotyczyły szeroko rozumianych kwestii polityki przestrzennej i kierunków rozwoju obszaru GZM. W ramach wydarzenia odbędzie się prezentacja dotychczasowych wyników prac, a następnie dyskusja moderowana z udziałem przedstawicieli m.in. zarządu GZM, Ministerstwa Rozwoju, IRMiR.

Tematem wiodącym tegorocznego Kongresu będzie dyskusja propozycji konkretnych rozwiązań do aktualizowanej krajowej polityki miejskiej. Warto zaznaczyć, że duża część Kongresu poświęcona będzie również Światowemu Forum Miejskiemu (World Urban Forum – WUF 11), które w 2022 roku odbędzie się w Katowicach.

Szczegółowy program Kongresu Polityki Miejskiej oraz link do rejestracji dostępne są na stronie internetowej: https://kongres.miasta.pl/.

Stabilna perspektywa ratingów

23 kwietnia 2021 roku Międzynarodowa Agencja Fitch Rating ponownie dokonała oceny i nadała międzynarodowy długoterminowy rating Zabrza (Issuer Default Rating; IDR) na poziomie „BB”

oraz długoterminowy rating krajowy na poziomie „BBB(pol). Perspektywa ratingów jest stabilna.

W konsekwencji wpływu pandemii COVID-19 na stan finansów miasta, nadana ocena odzwierciedla dużą presję na wydatki bieżące miasta, która w połączeniu z prognozowaną niższą dynamiką dochodów operacyjnych na skutek pandemii, może utrudniać uzyskiwanie średniookresowych wyników operacyjnych.

W 2020 roku wpływ na dochody miasta miała decyzja władz centralnych w zakresie obniżenia stawki podatku od osób fizycznych, w wyniku czego wpływy z PIT spadły o 3,3 proc. do poziomu 219 mln zł. Dodatkowo decyzje władz miejskich w zakresie przyznania zwolnień oraz umorzeń firmom dotkniętym pandemią spowodowały 4,3 mln zł ubytku we wpływach z podatków lokalnych. W rezultacie dochody podatkowe wzrosły w znacznie niższym stopniu aniżeli w latach poprzednich.

Większość wydatków sztywnych, realizowanych przez Zabrze nie jest bezpośrednio narażona na zmiany koniunktury gospodarczej, gdyż dotyczy przede wszystkim takich sfer jak: oświata, pomoc społeczna, transport publiczny czy gospodarka komunalna. Pośredni wpływ dotyczy natomiast wzrostu cen za usługi, które miasto musi zlecać podmiotom zewnętrznym.

Biorąc powyższe pod uwagę, podkreślić należy iż wyniki operacyjne Zabrza są podatne na wahania wywołane decyzjami władz centralnych (na przykład dotyczącymi wzrostu wynagrodzeń nauczycieli od września 2019 r. czy obniżenia stawek podatku PIT).

Źródło: UM Zabrze